

Anatomia - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Anatomia
Kod przedmiotu	12.0-WL-RM-An
Wydział	Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu
Kierunek	Ratownictwo medyczne
Profil	praktyczny
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. n. med. Agnieszka Ziółkowska, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	15	1	Egzamin
Laboratorium	45	3	45	3	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem modułu jest przekazanie studentowi wiedzy z zakresu:

- zagadnień z dziedziny anatomii prawidłowej człowieka, znajomości budowy i rozwoju narządów i układów oraz ich wzajemnych stosunków topograficznych
- mianownictwa anatomicznego
- mechanizmów kontrolujących funkcjonowanie organizmu ludzkiego

Uświadomienie studentom zależności pomiędzy chorobą a zmianami anatomicznymi. Wiedza ta ma stanowić podstawę do nauki przedmiotów klinicznych.

Efekty kształcenia wyodrębniają: wiedzę, umiejętności oraz kompetencje, które student powinien uzyskać w toku kształcenia

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu anatomii człowieka na poziomie szkoły średniej.

Zakres tematyczny

- Osie i płaszczyzny ciała. Podział układu kostnego. Budowa i rodzaje kości. Rodzaje połączeń kości. Podział stawów. Czaszka: kości twarzoczaszki i mózgowoczaszki, doły czaszki, połączenia kości czaszki. Odnosić budowy czaszki noworodka.
- Kreślenie: budowa klatki piersiowej: zębra, mostek. Połączenia kreślenia klatki piersiowej.
- Kości kończyny górnej i ich połączenia.
- Kości kończyny dolnej i ich połączenia. Mięśnie głowy i szyi. Mięśnie klatki piersiowej, grzbietu i brzucha.
- Przepukliny wewnętrzne i zewnętrzne, wrodzone i nabyte.
- Mięśnie kończyny górnej. Elementy topograficzne: jama pachowa, dół pachowy, dół łokciowy, kanał nadgarstka
- Mięśnie kończyny dolnej. Elementy topograficzne: dół podkolanowy, kanał kostki przyśrodkowej.
- Budowa i położenie serca. Unaczynienie serca. Układ przewodzący serca. Osierdzie. Jamy serca. Skeletopia zastawek serca i miejsca ich osłuchiwania. Tony serca, osłuchiwanie serca: ćwiczenia na osobniku z żywym. Krążenie płodowe.
- Układ tętniczy. Miejsca badania tętna.
- Układ żylny. Układ chłonny. Podział układu oddechowego. Nos zewnętrzny, jama nosowa.
- Gardło, krtań, tchawica, oskrzela, płuca, opłucna. Osłuchiwanie płuc. Mechanika oddychania. Zabiegi uduszenia: drogi oddechowe (konikotomia, tracheotomia, intubacja). Anatomia ultrasonograficzna klatki piersiowej (ćwiczenia na osobniku z żywym).

Wątroba Trzustka. Otrzewna.

- Narządy układu moczowego.
- Sciany miednicy, przepona miedniczna i przepona moczowo-płciowa.
- 2. Płaszczyzny miednicy i wymiary.
- Narządy płciowe zewnętrzne i wewnętrzne męskie.
- Narządy płciowe zewnętrzne i wewnętrzne żeńskie. Droga komórki jajowej do jamy macicy, możliwości rozwinąć się z jajowodów.
- Ciało, położenie dna macicy w trakcie rozwijania się z jajowodów, krążenie płodowe i jego pozostałości w jamie brzusznej i klatce piersiowej.
- Struktury układu chłonnego w jamie brzusznej i miednicy.

- Anatomia powierzchniowa: okolice szyi i głowy, trójka ty szyi i ich zawartość.
- Cześć szyjna kre goślupa, cechy charakterystyczne kre głów szyjnych, staw szczytowo-potyliczny i szczytowo-obrotowy, typy poła czeń występujące w tej części kre goślupa, konsekwencje ewentualnego wypadnięcia jądra miazdystego. Mięśnie szyi – warstwa powierzchowna, środkowa i głęboka, mięśnie pochyle i szczeliny między pochylymi (zawartość).
- Pełczek naczyńiowo-nerwowy szyi, powięź szyi i przestrzeń międzyopięziowa.
- Nerwy czaszkowe V, VI, VII, IX, X, XI, XII – zakres unerwienia. Nerwy rdzeniowe szyjne, splot szyjny.
- Gardło, Gruczoł tarczowy i gruczoły przytarczyczne. Krtąń, Tchawica.

- Kościec czaszki (rodzaje kości występujących w obrębie czaszki, m.in. kości pneumatyczne).
- Podział na kości mózgowcowe i kości twarzy, typy poła czeń kostnych, szwy, ciemniaczka i ich znaczenie kliniczne, staw skroniowy i uchwyty, wkliniowanie, topografia dołków i jam czaszki – połączenia między nimi
- Mięśnie wyrazowe twarzy, unaczynienie i unerwienie, objawy porażenne
- Jama ustna
- Jama nosowa,
- Narząd wzroku.
- Narząd słuchu. Mózgowie i rdzeń kręgowy

- Opony mózgowia, przestrzeń nad- i podtwardówkowa, przestrzeń podpajęczynówkowa, zbiorniki i krążenie płynu mózgowo-rdzeniowego;
- Podział mózgowia, pojęcie mózgowia i mózgu.
- Struktury zbudowane z istoty szarej i białej.
- Kresomózgowie.
- Międzymózgowie
- Śródmózgowie.
- Tyłomózgowie.
- Ośrodki podkorowe układu pozapiramidowego, jądra tworzą siatkowatego; przebieg dróg nerwowych w rdzeniu przedłużonym.
- Unaczynienie mózgowia.
- Układy czynnościowe w obrębie mózgowia: Układ pozapiramidowy. Układ brzośny (limbiczny). Układ siatkowaty.

- Opony rdzenia kręgowego, przestrzeń międzyoponowa; płyn mózgowo-rdzeniowy, zbiornik leżący.
- Budowa rdzenia kręgowego.
- Segmenty rdzenia kręgowego.
- Istota szara rdzenia kręgowego rdzeniowe ośrodki części autonomicznej ośrodkowego układu nerwowego.
- Istota biała rdzenia kręgowego – sznury przednie, boczne i tylne; lokalizacja najważniejszych dróg ruchowych, czuciowych.
- Objawy uszkodzenia rdzenia kręgowego w zależności od usytuowania uszkodzenia.

- Jama ustna.
- Przełyk.
- Żołądek.
- Jelito cienkie.
- Jelito grube.
- Wyrostek robaczkowy odmiany położenia, punkty Lanza i McBurneya, zapalenie wyrostka robaczkowego, objaw Blumberga i objaw Rovsinga).

Metody kształcenia

Wykłady mają na celu usystematyzowanie i ugruntowanie wiadomości, które nabywana jest samodzielnie oraz podczas ćwiczeń

Ćwiczenia odbywają się w oparciu o preparaty ludzkich zwłok, fragmentów ciała, plansze i fantomy, wyniki radiologicznych badań obrazowych. W trakcie zajęć odbywa się systematyczna weryfikacja wiedzy w sposób ustny oraz pisemny. Ćwiczenia w grupach 15 osobowych pod nadzorem prowadzącego zajęcia.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
zna terminologię i ma podstawową wiedzę z obszaru nauk medycznych i w zakresie właściwym dla kierunku ratownictwo medyczne; zna mianownictwo anatomiczne w języku polskim i angielskim;	• A.W01	• aktywność w trakcie zajęć • bieżąca kontrola na zajęciach • dyskusja	• Wykład • Laboratorium

Opis efektu	Symboly efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
umie zlokalizować i badać narządy wewnętrzne;	• A.W02 • A.W03	• aktywność w trakcie zajęć • bieżąca kontrola na zajęciach	• Wykład • Laboratorium
posługuje się w mowie i piśmie mianownictwem anatomicznym;	• A.W01	• aktywność w trakcie zajęć • zaliczenie praktyczne	• Laboratorium
zna budowę ciała ludzkiego w podejściu opisowym i topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układy: kostno-stawowy, mięśniowy, krążenia, oddechowy, pokarmowy, moczowy, płciowy, nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna	• A.W02	• aktywność w trakcie zajęć • bieżąca kontrola na zajęciach • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • odpowiedź ustna	• Wykład • Laboratorium
przestrzega etyki zawodowej i praw pacjenta, szacunku dla ciała ludzkiego;	• B.W14 • B.U05 • B.U06	• aktywność w trakcie zajęć • bieżąca kontrola na zajęciach • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • odpowiedź ustna	• Laboratorium

Warunki zaliczenia

Wykład – egzamin przeprowadzony w formie pisemnej (test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru), warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie 50% punktów możliwych do zdobycia. **Do egzaminu student jest dopuszczany na podstawie zaliczenia ćwiczeń.**

Ćwiczenia - warunkiem zaliczenia jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich zajęć, przewidzianych do realizacji w ramach programu. Ocenie podlegają: kolokwia sprawdzające wiedzę przed lub po każdym bloku tematycznym – ocena pozytywna powyżej 50% uzyskanych punktów, test praktycznych umiejętności. Student pozytywnie zalicza egzaminu końcowego z zakresu anatomii prawidłowej i klinicznej człowieka wykazując się:

- umieje tności opisu budowy poszczególnych układów czynnościowych i narza dów wchodza cych w ich skład, w powia zaniu z ich zasadnicza funkcja ;
- podstawową umieje tnością badania fizykalnego pacjenta;
- umieje tnością kojarzenia niektórych objawów chorobowych z zaburzeniami czynności poszczególnych układów i narza dów (anatomia kliniczna – np. mechanizm powstawania wad serca, powikłania zwia zane z marskością wa troby, objawy uszkodzenia układu nerwowego obwodowego i ośrodkowego itp.); W przypadkach nieobecności, Student powinien uzupełnić braki w terminie uzgodnionym z prowadzącym zajęcia.

Ocena końcowa to średnia arytmetyczna wszystkich form przewidzianych do realizacji przedmiotu. Wyniki średniej arytmetycznej ustala się zgodnie z zasadą: średnia 3,25 stanowi ocenę końcową 3,5; średnia 3,75 stanowi ocenę końcową 4,0; średnia 4,25 stanowi ocenę końcową 4,5; średnia 4,75 stanowi ocenę końcową 5,0.

Literatura podstawowa

1. Aleksandrowicz R., Ciszek B., Krasucki K. – Anatomia człowieka (Repetitorium), Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014, wyd. I.
2. Krechowicki A. Czerwieński F. – Zarys Anatomii Człowieka, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009, wyd. VIII.
3. Netter F. – Atlas anatomii człowieka Nettera. Polskie mianownictwo anatomiczne. wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011 , wyd. I.
4. Gilroy A.M., MacPherson B.R., Ross L.M. – Atlas Anatomii. wyd. MedPharm, Wrocław 2010 , wyd. I.
5. Atlas anatomii człowieka. [T. 3], Głowa, szyja i układ nerwowy / Sobotta ; red. 23. wyd. oryg. R. Paulsen i J. Waschke ; [tł. z jęz. niem. Michał Pająk, Maciej Sebastian]. - Dodr., wyd. 4 pol. / oprac. i red. nauk. Witold Woźniak i Kazimierz S. Jędrzejewski. - Wrocław : Elsevier Urban & Partner, 2014.

Literatura uzupełniająca

1. Bochenek A. Reicher M. – Anatomia Człowieka (t. 1–5), Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
2. Goła b B. – Anatomia czynnościowa ośrodkowego układu nerwowego, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004, wyd. V.
3. Goła b B. – Anatomia czynnościowa obwodowego układu nerwowego, wyd. Czelej, Lublin 1998, wyd. I.
4. Schumacher G.H. Anatomia topograficzna człowieka, wyd. Volumed, Wrocław 1994, wyd. I.
5. Schunke M. Schulte E. Schumacher U. Voll M. Wesker K. – PROMETEUSZ Atlas anatomii człowieka Tom 1-3 (komplet), Wyd. MedPharm, Wrocław 2009, wyd. 1.
6. Sobotta J. – Atlas anatomii człowieka t. 1-2; Urban&Partner, Wrocław 2001, wyd. II.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Ewa Skorek, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 17-11-2019 14:25)